

(۱) جاھلھ - فاسقھ - ضالھ - فاضلھ

۱ به ترتیب هریک از گزاره‌های زیر با کدام یک از انواع جوامع از نظر فارابی ارتباط دارد؟

- (الف) بر محور علم سازمان یافته باشد.
 (ب) دچار انحراف عملی هستند.
 (پ) دچار انحراف نظری هستند.
 (ت) از علوم عقلی بی‌بهره‌اند.

(۲) فاضلھ - ضالھ - فاسقھ - جاھلھ

۲ به ترتیب، کدام گزینه درباره رویکرد فارابی، نادرست و در ارتباط با جامعه‌شناسی ابن‌خلدون درست است و ابن‌خلدون علم اجتماعی خود را چه می‌نامد؟

- (۱) انتقادی - محافظه‌کارانه است - علم عمران
 (۲) محافظه‌کارانه - انتقادی است - عصیت
 (۳) محافظه‌کارانه - محافظه‌کارانه است و انتقادی نیست - علم عمران

(۴) صفر

(۵) یک

(۶) دو

سه

۳ در پاراگراف زیر، چند اشتباه علمی دیده می‌شود؟
 «قرآن کریم کتاب علم است. علم مراتب و انواعی دارد و یادگیری همه علوم ارزش یکسانی ندارد. آموختن برخی علوم مانند سحر، در اسلام منع شده و در مقابل، یادگیری برخی علوم، لازم و ضروری دانسته شده است. در واقع مسلمانان به آموختن علم نافع تشویق شده‌اند و از یادگیری علمی که فایده‌ای نداشته باشد، منع گردیده‌اند. علوم پایه که به نوعی مادر تمامی علوم به‌شمار می‌آیند، از جمله علوم نافع‌اند.»

- (۱) گذشته - روش حس و تجربه - کنش - هنجار
 (۲) معاصر - استدلال تجربی - علم - هنجار
 (۳) معاصر - روش‌های غیرتجربی - کنش - علم

۴ فارابی با توجه به جوامع ..... و همچنین با .....، جوامع مختلف را براساس نوع .....، اندیشه، ..... و رفتاری که دارند به انواعی تقسیم کرده است.
 - اگر عقاید و ارزش‌ها مانع آشنایی اعضای یک جهان اجتماعی با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار ..... می‌شود.
 - الگوی ..... در مقابل الگوی تنازع قرار دارد و همان الگویی است که قرآن ارائه می‌کند: «شما را تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید و گرامی ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست.»
 - فارابی علوم اجتماعی را ..... می‌نامد.

- (۱) از خودبیگانگی فطری - الگوی تعارف - علم ابزاری
 (۲) از خودبیگانگی تاریخی - الگوی تکثیرگرا - علم مدنی
 (۳) خودباختگی فرهنگی - الگوی تکثیرگرا - علم ابزاری

۵ قرآن کریم قوانین حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امتهای مختلف را تحت چه عنوانی معرفی می‌کند و به ترتیب ابن‌خلدون و فارابی علم اجتماعی مورد نظر خود را چه نامیده‌اند؟

- (۱) جامعه آرمانی - علم عمران - علم مدنی
 (۲) جامعه آرمانی - علم مدنی - علم عمران

۷ جامعه آرمانی قرآن کریم چه جامعه‌ای است؟ پیامبران الهی تعلیم معارف و ساختن جامعه و فرهنگ را بر چه اساسی انجام می‌دهند؟

۱ جامعه‌ای که فرهنگ حق دارد و در آن به کسی ظلم نمی‌شود. - علم توحید و معاد

۲ جامعه‌ای که فرهنگ واقعی دارد و در آن به کسی ظلم نمی‌شود. - علم توحید و معاد

۳ جامعه‌ای که فرهنگ واقعی دارد و در آن به کسی ظلم نمی‌شود. - عدالت و قسط

۴ جامعه‌ای که فرهنگ حق دارد و در آن به کسی ظلم نمی‌شود. - عدالت و قسط

۵ کدام مورد درباره «ابن خلدون و علم اجتماعی او» نادرست است؟

۱ در مطالعات خود به روش عقلی توجه ویژه داشت و بنابراین از جامعه آرمانی سخن نگفت.

۲ او در مطالعات خود بیشتر از روش حسی و تجربی استفاده کرد.

۳ یکی از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.

۴ با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از «عصبیت» به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند.

۶ به ترتیب کدام جوامع در نتیجه انحراف از مدینه فاضله شکل می‌گیرند؟ و کدام جامعه نظرات علمی را دچار تحریف می‌کند؟

۱ جاهله - ضاله - ضاله
۲ فاسقه - جاهله - فاسقه
۳ فاسقه - ضاله - فاسقه

۷ به ترتیب هریک از ویژگی‌های مطرح شده مربوط به کدام یک از جوامع از نظر فارابی است؟

الف) نظرات علمی پذیرفته شده تحریف می‌گردد.

ب) علوم عقلی و وحیانی را همراه با علم تجربی به کار می‌برند.

پ) علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آنها بهره نمی‌گیرند.

ت) علوم ابزاری در آن می‌تواند وجود داشته باشد.

ث) علمی که درباره ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقایق سخن بگوید وجود ندارد.

۱ فاسقه - فاضله - ضاله - فاسقه - جاهله
۲ ضاله - فاسقه - فاسقه - فاسقه - ضاله
۳ فاسقه - فاسقه - ضاله - ضاله

۸ کدام یک از موارد زیر درست است؟

الف) متفکران مسلمان در جهان اسلام با توجه به آموزه‌های قرآنی، علم اجتماعی نافع و مناسب با جهان اجتماعی خود را پدید آورده‌اند.

ب) فارابی، ابو ریحان و ابن خلدون از جمله اندیشمندانی هستند که در حوزه علوم اجتماعی، آثار مهمی را از خود به جا گذاشته‌اند.

پ) فارابی، علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم نافع می‌دانسته و آن را علم مدنی نامیده است.

ت) فارابی با توجه به علوم زمان خود و علوم گذشته و همچنین با استدلال عقلی، جوامع مختلف را به انواعی تقسیم کرده است.

۱ الف - ج - د
۲ ب - د
۳ ج - د

۹ به ترتیب پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) در قرآن کریم از علم به عنوان چه چیزی یاد شده است؟

ب) علت برتری انسان بر فرشتگان چه چیزی معرفی گردیده است؟

پ) به چه علت انسان خلیفه خداوند در زمین شده است؟

ت) علت بعثت انبیاء چیست؟

۱ مهم‌ترین ارزش - علم - عمل صالح - تعلیم و تربیت آدمیان
۲ هدف آفرینش - علم - علم - تعلیم و تربیت آدمیان

۳ مهم‌ترین ارزش - تقوا - علم - عمل صالح - معرفی توحید

۱۰ به ترتیب کدام یک در رابطه با تقسیم‌بندی جوامع از نظر فارابی درمورد «مدینه ضاله» درست است و درمورد «مدینه جاهله» درست نیست؟

۱ نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله، در آن تحریف می‌گردد. - در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.

۲ با آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آنها بهره نمی‌گیرند. - علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد.

۳ در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

۴ در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله شکل می‌گیرد. - آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.

رویکرد کارایی در مطالعه و بررسی هریک از موارد زیرا به ترتیب چگونه بوده است؟

- تقسیم جوامع بر اساس نوع اندیشه و رفتار
- توصیف کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف
- تغییرات و تحولات واقعیت‌های اجتماعی
- تقسیم‌بندی جوامع زمان خود به فاسقه یا ضاله

۱) تبیینی - تفسیری - عقلی - انتقادی   ۲) عقلی - تفسیری - عقلی - انتقادی - تبیینی   ۳) عقلی - تفسیری - تبیینی - انتقادی - تفسیری

۱۵) به ترتیب، دلیل، هدف و ویژگی هریک از موارد زیر چیست؟

- الف) شکل‌گیری مدینه ضاله
- ب) استفاده دانشمندان از عقل ابزاری
- پ) علم مدنی فارابی

۱) انحراف نظری از مدینه فاضله - کسب دانش درباره پدیده‌های طبیعی و مادی - برخورداری از همهٔ ظرفیت‌های علوم اجتماعی

۲) انحراف از امور عقلانی - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - پرداختن به توصیف و فهم کنش‌ها

۳) انحراف عملی از مدینه فاضله - فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار - علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی

۴) انحراف از مدینه فاضله - ارزیابی و داوری نسبت به مناسبات و ارتباطات انسانی - داوری علمی درباره هنجارها و ارزش‌ها

۱۶) کتاب‌های تجارب الامم و تحقیق مالهنهد به ترتیب از آثار کدام متغّران اجتماعی هستند؟

۱) ابن‌خلدون - فارابی   ۲) ابوالیان بیرونی - ابوعلی مسکویه   ۳) فارابی - ابن‌خلدون

۱۷) جوامعی که در نتیجهٔ انحراف از مدینه فاضله شکل گرفته‌اند، کدام موارد می‌باشند؟

۱) مدینهٔ فاسقه و مدینهٔ ضاله   ۲) مدینهٔ جاهله و مدینهٔ فاسقه   ۳) مدینهٔ جاهله و مدینهٔ ضاله

۱۸) در قرآن کریم، «قوانين حاکم بر تداوم و تغییر جوامع و امت‌های مختلف» چه نامیده شده است؟

۱) سنت‌های الهی   ۲) فرهنگ بشری   ۳) هدایت بشری   ۴) جامعه‌آرمانی

۱۹) کدام گزینه به ترتیب به «روشن مورد استفاده ابن‌خلدون»، «عامل شکل‌گیری جوامع از دید او» و «ویژگی رویکرد او» اشاره دارد؟

۱) استفادهٔ بیشتر از روش حسی و تجربی - مفهوم عصیت - محافظه‌کارانه   ۲) استفادهٔ بیشتر از روش عقلانی و وحیانی - مفهوم عصیت - انتقادی

۳) استفادهٔ بیشتر از روش حسی و تجربی - مفهوم عقلانیت - محافظه‌کارانه - انتقادی

۲۰) کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با مدینهٔ فاسقه و مدینهٔ جاهله درست و نادرست است؟

۱) در آن علوم وحیانی و عقلانی وجود دارد - جامعه‌ای است که از علوم عقلی بی‌بهره است.

۲) در آن نظرات علمی پذیرفته شده در مدینهٔ فاضله، تحریف می‌شوند - در مدینهٔ جاهله علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد.

۳) جامعه‌ای است که بر محور علم، سازمان یافته است - در آن علوم عقلانی و وحیانی می‌تواند وجود داشته باشد.

۴) مردم حقیقت و عدالت را می‌شناسند ولی براساس آن عمل نمی‌کنند - از علوم عقلی بی‌بهره‌اند ولی علمی که از ارزش‌ها و آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، در آن وجود دارد.